

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-68.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 10. aprila 1934.

Štev. 41.

Treba najti novih trgov

Avtarkistična politika, ki vedno bolj osvaja evropske države, je zaprla našim pridelkom dostop na tuje trge. Ni pa misliti na to, da bi se ta avtarkistična politika že kmalu nehala in zato moramo računati s tem, da nam bodo dosednji trgi nedostopni ali pa dostopni le v znatno zmanjšanem obsegu še precej časa. Toda mi moramo spraviti svoje pridelke na trg, ker je od njih izvoza odvisna tudi njih boljša cena. Le z boljšo ceno pa je mogoče povisati kupno moč prebivalstva, v čemer je glavni pogoj za ozdravljenje sedanje gospodarske stiske.

Ce niso dosednji trgi več dostopni, potem je pač treba najti novih in te je tudi mogoče najti. Med proračunsko razpravo je omenjal neki senator, kako visoke cene veljajo za vse mesne izdelke v vseh deželah severne Afrike. Kilogram mesa velja v podrobni prodaji do 40 Din v naši valuti, prav tako višjo ceno ko pri nas pa imajo tudi razni drugi deželni pridelki. Pri tako velikih razlikah cen je na vsak način mogoče priboriti našemu blagu dostop na te trge in s tem omogočiti našim kmetovalcem boljše cene. Toda treba je poskusiti in ne čakati, da se ti trgi odprejo sami.

Tudi leta 1906, ko je Avstro-Ogrska nakrat zaprla srbskemu izvozu meje, ni prišla rešitev sama od sebe. Temveč srbskim trgovcem je dala tedanja srbska vlada vso potrebno pomoč, da so našli nove trge in ko so jih tudi našli, je bila carinska vojna med Srbijo in Avstro-Ogrsko končana s srbsko zmago. Po tem primeru treba delati tudi danes. Trgovcem treba omogočiti, da morejo poiskati nove trge in v ta namen jim nuditi vso možno in potrebno podporo in v kratkem času bodo našemu blagu tudi odprti novi trgi. Čisto izključeno pa je seveda, da bi mogli trgovci pri današnjih razmerah imeti uspeh. Če se ne gleda na to, kakšno vozarino prenese izvoznik, če se znižuje s preniknim plačevanjem uvoženih deviz izvoznikov zaslužek, če se z raznimi formalnostmi otežuje delo izvoznika, potem pač izvozna trgovina ne more biti tako vabljiva, da bi kdo tvegal lastni denar in težko delo za prazen nič. Izvozna trgovina treba dvigniti tako, da bo ta privabila podjetne in sposobne ljudi, da se bodo z vso silo lotili tega težkega in tveganega posla.

Nujno bi bilo, da bi se z državno pomočjo izvozna trgovina tako olajšala, da bi mogla na tujih trgih nastopiti že skoraj z dumping-cenami. Pri skrajno nizkih cenah našega blaga, ki so večinoma dosti pod svetovno pariteto, bi bilo to že dosegljivo, če bi se našim izvoznikom nudile vsaj te ugodnosti, ki jih drugod že imajo. Tako bi bilo treba poskrbeti, da ne bi bili izvozni krediti za našega izvoznika nič dražji, kakor pa so za tujega izvoznika. Obrestna mera bi se morala zato za izvozne kredite znatno znižati. Če plačuje Italija tako velike premije, da more italijanski trgovec ponuditi avstrijskemu trgovcu pšenico le proti plačilu prevoznine, potem je jasno, da tudi naš izvoznik ne sme biti brez čisto vsake premije. Prav tako treba tudi z nižjimi dajatvami omogočiti večji izvoz; skratka: na enako intenziven način, kakor delajo to druge države, pospeševati izvoz.

Seveda pa bi se morali naši izvozniki tudi sami organizirati, da bi bile izkušnje enega izvoznika last vseh in da bi si tudi tako medsebojno pomagali. Prav tako bi morali složno delati izvozniki na to, da je kvaliteta našega izvoza v vsakem pogledu na višku.

Treba je najti nove trge in v to so poklicani edino trgovci, ker so se tudi vse produkcijske zadruge izkazale mnogo preokorne. Trgovcem pa treba dati vso prostost pri iskanju novih trgov, ne pa jim z raznimi predpisi tako zelo zvezati roke in noge, da se ne morejo niti gibati. Kakor so znali trgovci najti v letu 1906. rešitev

za Srbijo, tako jo bodo tudi sedaj našli za Jugoslavijo. Toda treba jim je dati možnost gibanja, omogočiti jim, da po trgovskih načelih delajo in osvajajo trge.

Pri vsej preobilici blaga, ki vlada v zalozah producentov, je vendar na milijone in milijone ljudi, katerim tega blaga primanjkuje. Tem ljudem dovesti potrebno

blago, to je ves problem in to je naloga in poklic trgovcev. In v tem smislu naj se tudi dela, pa bodo osvojeni našim pridelkom, naši živini in našemu lesu novi trgi in denar bo prišel v državo. Rešitev gospodarske stiske je brez krepkega sodelovanja trgovcev nemogoča in zato naj se trgovcem sodelovanje omogoči.

Dr. Josip Hacin:

„Kosmati dohodek“

V »Službenem listu« kraljevske banke uprave Dravske banovine z dne 24. marca 1934, št. 24, je objavljen pravilnik k izpremembam zakona o neposrednih davkih z dne 18. februarja 1934. Člen 16. tega pravilnika dopolnjuje in izpreminja člen 120. pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928. Ta člen 16. podaja med drugim definicijo »kosmatega dohodka«. Ta definicija je izredne važnosti zaradi tega, ker je pri vseh onih podjetjih, ki jim je osnova za pridobitno obvezno odmeriti po trgovskih knjigah — in to so vsa industrijska, rudarska, bančna, železniška, broderska, tramvajška in mednarodna transportna podjetja, če presega njihov letni promet Din 500.000 — izračunati najprej kosmati dohodek ter dognati čisti dohodek, ki tvori davčno osnovo za pridobitno, na ta način, da se od kosmatega dohodka odbijejo stroški, kateri so v pravilniku taksativno navedeni.

Definicija kosmatega dohodka se v slovenskem prevodu pravilnika, objavljenem v Službenem listu, glasi tako-le:

»Kosmati dohodek je sestavljen:

1. iz odmene za blago, dano v promet (torej cena, pa tudi takse, trošarine, carine in druge davščine, kolikor se kupcu zaračunavajo);
2. iz vrednosti blaga, vzete za potrebo davčnega zavezanca, njegove rodbine in hišnega služabništva;
3. iz honorarjev, nagrad, obresti, provizij in druge odškodnine, ki se dajo davčnemu zavezancu kot odškodnina za delo ali uslugo;
4. iz vrednosti zaloge konec leta.«

Ta definicija je v točki 4. napačna, najmanj pa premalo jasna ter bo vsled tega brez dvoma povzročila mnogo nesporazumljenj in pritožb.

Po besedilu te definicije spada med kosmati dohodek vrednost vse zaloge, ki jo ima davku zavezano podjetje ob zaključku poslovnega leta v svojih skladiščih. Besedila, kakor je spredaj citirano, ni mogoče razlagati na drug način, in davčni uradniki bodo morali pač pravilnik razlagati tako, kakor je napisan.

Pri tem pa citirano besedilo pravilnika, ki je menda jasno, nikakor ni in ne more biti pravilno, kar drastično kaže naslednji primer:

Nekdo s pričetkom letošnjega leta ustanovi podjetje, v katerem izdela v tekočem letu blaga za Din 1.000.000.—. Od tega odproda blaga za Din 800.000.—. Na skladišču mu ob zaključku prvega poslovnega leta ostane blaga za 200.000 dinarjev.

V drugem letu izdela zopet blaga za Din 1.000.000.—. Od tega odproda blaga za Din 700.000.—. Ker je imel iz prejšnjega leta blaga v zalogi še za 200.000 dinarjev, mu ob zaključku drugega leta ostane v zalogi blaga za Din 500.000.—.

Tretje leto izdela blaga enako za Din 1.000.000.—. Odproda pa blaga le za Din 600.000.—. V zalogi mu vsled tega ostane blaga za Din 900.000.—, ker znaša Din 500.000.— prenos iz prejšnjih let.

V četrtem letu izdela blaga enako za Din 1.000.000.— in odproda blaga za Din 1.200.000.—. Ostane mu torej v zalogi še blaga za Din 700.000.—.

V petem letu zopet izdela blaga za

Din 1.000.000.—, prodaja pa blaga za Din 1.700.000.—. V zalogi mu ne ostane ničesar.

Predpostavljam pri tem vzgledu, da so bili produkcijski stroški ves čas enaki prodajni ceni, tako da podjetnik ni ničesar zaslužil in koncem petega leta vsled tega podjetje likvidira.

Ce izračunamo petletni kosmati dohodek tega podjetja po spredaj citirani definiciji, bi bil kosmati dohodek v petih letih enak vsoti izkupička in zalog ob zaključku posameznih let. Izkupiček znaša Din 5.000.000.—, prav toliko kakor produkcijski stroški, vrednost zaloge ob zaključku posameznih let pa znaša tekom let Din 2.300.000.—, tako da bi petletni kosmati dohodek tega podjetja znašal Din 7.300.000.—. Ker so produkcijski stroški znašali 5.000.000 dinarjev, bi bilo po besedilu spredaj citirane definicije tekom petih let poslovanja znesek Din 2.300.000.— smatrati za čisti dohodek in ga obdačiti.

Le v prvem poslovnem letu, v katero ni bila prenešana še nikaka zalog blaga iz prejšnjega leta, se po citirani definiciji kosmati dohodek izračuni pravilno. Ze v drugem letu je resničen

kosmati dohodek manjši za Din 200.000 kakor pa oni fiktivni kosmati dohodek, ki se izračuni po citirani definiciji. V tretjem letu znaša pogreška napram resničnemu kosmatemu dohodku 500.000 dinarjev, v četrtem letu Din 900.000.—, v petem letu Din 700.000.—, skupaj torej Din 2.300.000.—. In te zneske bi bilo po citirani definiciji smatrati za čisti dohodek, ki tvori davčno osnovo, tako da bi podjetje, ki ni v petih letih zaslužilo ničesar, pri današnji višini pridobnine in doklad plačalo na pridobitni in dokladah med Din 700.000.— in Din 800.000.—.

Napaka definicije, katera vodi do tega rezultata, obstoji v tem, da besedilo pravilnika šteje med kosmati dohodek poslovnega leta vrednost cele one zaloge blaga, ki ob zaključku poslovnega leta leži v skladiščih davčnega zavezanca, mesto da bi prenos zaloge iz preteklega leta odbilo ali od zaloge blaga ali eventualno od odmene za blago, dano v promet.

Avtor pravilnika si je menda stvar pač pravilno zamislil, podana pa je definicija tako, da pri besedni interpretaciji pravilnika, ki se bo brez dvoma uporabljala, nikakor ne morejo izostati krivice in vsled tega pritožbe.

Odstavek pravilnika, ki stoji pred definicijo kosmatega dohodka, je stiliziran tako, da pravilne interpretacije pojma »kosmati dohodek« ne izključuje, vendar pa v celoti pravilnik v tem pogledu ne nudi potrebne jasnosti. Priporočati je vsled tega odločujočim krogom, da pravočasno poskrbe, da se nepravilna ali najmanj nejasna definicija kosmatega dohodka v pravilniku k izpremembam zakona o neposrednih davkih popravi, oziroma dopolni.

Za ozdravljenje našega gospodarstva

Načelna izjava Zveze industrijev

Zveza industrijev Dravske banovine je dostavila

to načelno izjavo, ki je bila sklenjena na seji uprave z dne 13. marca. Izjava se glasi:

»Pod pritiskom svetovne gospodarske krize so se naše gospodarske in socialne razmere bistveno spremenile in smo prišli v težko stanje. Produkcija in blagovni promet sta v stalnem padanju, cirkulacija plačilnih sredstev je zmanjšana skoro na minimum, kupna moč prebivalstva peša od dne do dne. Vrednost našega dinarja je v inozemstvu padla za več ko 40 %, dočim je v približno isti meri porasla njegova domača vrednost. Ta velika razlika med vrednostjo dinarja v deželi in v inozemstvu vpliva čimdalje neugodnejše na našo trgovinsko in plačilno bilanco, v še večji meri pa na življenjske razmere širokih slojev naroda. Izredno povišanje državnih in samoupravnih davščin bo v največji meri zadelo baš solidne gospodarske elemente, ne da bi moglo koristiti ravnotežju državnega gospodarstva. Izkušnje so pokazale, da so vsi dosednji ukrepi za ozdravljenje gospodarskega stanja, dasi storjeni v dobrem namenu, vendar zgrešili svoj cilj. S takšnimi enostranskimi ukrepi se ne more najti izhod iz kritičnega stanja. Po vzgledu drugih držav moramo tudi mi podvzeti smotrene programatične ukrepe za resnično saniranje našega gospodarstva in socialnega življenja.

Predlagamo zato:

1. Izvede naj se po načrtu g. Dušana N. Plavšiča razdolžitve poljedeleev potem izdaje državnih novčanic v znesku, ki je za izvedbo te razdolžitve potreben. V njih kritje naj služi vrednost razdolžene poljedelske posesti. Amortizacija te emisije naj se določi na 25 let.

2. Na račun zaostalih davkov naj država nadalje izda vsaj 1 milijardo dinarjev, z

načrtom amortizacije v 11 letih, za izvedbo javnih del.

3. Ažijo (prim) za devize naj se določi v skladu s ceno deviz, in tačas vsaj na 40 odstotkov. Sedanji prim 28,5 % obremenjuje izvoz, ki ga po večini tvorijo agrarni in gozdni proizvodi, dočim je v korist uvozu. Zato se mora naši zahtevi ugoditi v eminentnem interesu narodnega gospodarstva.

4. Obrestna mera Narodne banke naj se zniža na 5, odnosno na 6 %.

5. Za praktično izvedbo teh predlogov in za sestavo potrebnega gospodarskega načrta v smislu teh predlogov, naj se nemudoma skliče komisija domačih in po potrebi tudi tujih najboljših strokovnjakov, ki bo na razpolago kr. vladi in pristojnim resortom.

Vsebinska naših programatičnih predlogov je strokovno že podrobno diskutirana, tako da je v celoti razumljiva in jasna. Smatramo za svojo dolžnost, da v tem težkem času odkrito in iskreno predlagamo ukrepe, ki bodo ob smotreni izvedbi dali vsemu gospodarskemu življenju v državi novega razmaha in bistveno prispevali v pravično ureditev socialnih odnošajev.

750 MILIJONOV KČ IMAJO DEFICITA ČSL. ŽELEZNICE

Se l. 1929 so znašali dohodki čsl. železnice 4605, izdatki pa 4222, torej suficit 383 milijonov KČ. Že leta 1930. pa so imele železnice deficit v višini 170 milijonov, ki se je l. 1931 povečal na 300, l. 1932 na 683 in l. 1933 na 749 milijonov KČ. Priznati treba, da so se čsl. železnice zelo trudile, da zmanjšajo ta deficit in so znižale osebnih izdatke z znižanjem osebja od 148.000 na 134.300 uslužbencev za 10 %. Toda dohodki so vsled krize nazadovali v še večji meri, deloma pa so se tudi razne investicije izvedle iz rednih proračunskih sredstev.

Težko stanje mariborskega trgovstva

Občni zbor Združenja trgovcev v Mariboru

V polno zasedeni veliki kavarniški dvorani hotela »Orel« je bil v soboto zvečer občni zbor Združenja trgovcev v Mariboru. Občni zbor je bil mestoma precej živahen in razpoloženje zborovalcev je bilo borbeno, to pa le s ciljem, da se z ozirom na nad vse težavno stanje mariborskega trgovstva poveča njegova aktivnost. Že sama udeležba na zboru, ko tudi vsi govori in vsi nastopi govornikov pa so pokazali, da je mariborsko trgovstvo popolnoma solidarno in da te solidarnosti ne morejo zmanjšati niti razna osebna nesoglasja. Občni zbor je trajal precej dolgo, kljub temu pa so vsi zborovalci sledili do konca vsem izvajanjem govornikov z nezmanjšano pozornostjo in tudi v tem na lep način manifestirali svojo stanovsko zavednost.

Občni zbor je otvoril načelnik Vilko Weixl, ki je konstatiral sklepčnost in pravilno sklicanje zborovanja ter imenoval za zapisničarja tajnika združenja Zdravca, za overovatelja zapisnika pa gg. Jančiča in Andr. Oseta. Nato je pozdravil vse zborovalce, imenoma pa: zastopnika mariborske občine mag. rav. dr. Rodoška, obrt. združnega inspektorja Založnika, zastopnika tujsko-prometne zveze dr. Jančiča, zastopnika pomočniškega zbora Vrška in Lepeja, ter zastopnike tiska. V prisrčnih besedah se je nato spomnil vseh prerano umrlih tovarišev, katerih spomin so nato zborovalci počastili. Nato je podal predsednik Weixl to predsedniško poročilo.

Poročilo predsednika Weixla

Gospodarski krogi, posebno pa trgovstvo našega obmejnega mesta, ni nikdar doživelo tako resnih in težkih časov, kakor zadnje leto. Ne samo, da je kupna moč prebivalstva vedno manjša in da je vedno bolj občutno pomanjkanje gotovine, je tudi konkurenca vedno večja, da je zaslužek že tako minimalen, da že nastaja vprašanje, če je sploh še mogoče, da trgovec shaja. Brezmena, to je najemnina, državne dajatve in razne druge avtonomne doklade, kakor tudi podpore za brezposelnost in druge dobrodelne namene, so bila že dosedaj tako občutna, da je bil obstoj obratov ogrožen. Ravno v tem najtežjem času pa, ko bi trgovstvo, kakor gospodarstvo sploh, potrebovalo največ olajšav, ko bi morale ne samo država, ampak tudi druga avtonomna telesa z vso obzirnostjo pomagati trgovcem, da kot glavni davkoplačevalci v sedanji krizi ne opešajo, pa smo za božično in velikonočno darilo dobili nove obremenitve po državnem proračunu in sedaj tudi še po banovinskem proračunu. Trgovstvo, kakor tudi drugi gospodarski krogi, so se sicer borili, kolikor je bilo le mogoče, da preprečijo nameravana ponovna obdačenja. Ni se sicer dosti doseglo, a vendar nekaj se je doseglo in za to gre zahvala voditeljem naših stanovskih organizacij, ki so se z ljubeznijo do svojih stanovskih organizacij in svojih trgovskih kolegov potrudili, da izvajajo to, kar je sploh bilo dosegljivo. Poleg posameznih združenj pa sta se krepko zavzeli za davčno omiljenje tudi Zveza trgovskih združenj in Zbornica za TOI. Omeniti pa tudi moram, da gre mnogo zahvale posl. J. Mohoriču, ki se je pri proračunskih razpravah s svojo agilnostjo in znanostjo zavzel najbolj za naše težnje ter tudi s tem marsikatero nameravano obremenitev popolnoma izpodbil, ali pa vsaj omilil. (Klici: Živio Mohorič.)

In tako smo se danes na letnem zboru zbrali, da slišimo razne predloge in sprejmemo razne sklepe, ki naj bodo merilo in kažipot za naše nadaljnje delo. Gospoda, časi so preresni, da bi bilo mesta za medsebojno nesoglasje in zato pozivam vas vse, da opustite vsako nepotrebno kritikovanje, posebno po ulicah in javnih lokalih, kakor je to bila do sedaj navada. Vsak ima pravico do življenja, boljše ko slabše situiran podjetnik. Zato naj veletrgovec ali bolje situiran trgovec ne prezira malega trgovca, ki je istotako član naše organizacije in ki ima iste pravice do obstoja in potrebnega družabnega življenja. Tudi ta mora živeti, kajti ravno mali trgovec je tisti, ki mora državi največ prispevati. In če ta propade, potem je propadla tudi veletrgovina. In zato naglasim danes ponovno: Naša pravila predvidevajo strokovne sekcije, katere imajo nalogo, da se večkrat sestanejo ter da predložijo vrhovnemu odboru svoje težnje in želje, obenem pa, da se tudi sporazumejejo zaradi enotnih cen, po katerih se naj prodaja. Gospodje trgovci, kakor sem že omenil, je ravno sedaj ta važen moment, ko je

treba postaviti celo kupčevanje na pravilno kalkulacijo. Treba je pri tem upoštevati vse velikanske dajatve, pa tudi primeren dobiček, ki omogoča vsaj zmerno eksistenco. Umazana konkurenca, katere se je v zadnjem času razpasla v Mariboru, kakor nikjer drugod, se mora vendar že enkrat nehati in treba bode trdno stopiti na prste vsem, ki bi hoteli v bodoče še uganjati take umazanosti. Trgovski stan je bil že od svojega početka eden najuglednejših stanov in zato hočemo, da pride ta tudi v najkrajšem času spet do svojega ugleda. Vse, kar je umazano in gnilo, naj izgine. Naše geslo naj bode: »Bodi pošten in soliden trgovec, da si v vzgled tudi drugim, a pusti živeti tudi tistega, ki hoče ravno tako pošteno živeti.«

In kakor je treba gledati potem organizacije, da bo med trgovstvom vse čisto in solidno, tako je treba tudi strogo gledati, da vsaj začasno ne dobimo novih konkuren, vsaj takih ne, ki sploh nimajo trgovske izobrazbe, pa imajo kljub temu po sedanjem zakonu pravico do obrtnic. Treba bode v tem oziru stopiti v stik z našimi kolegi občinskimi svetniki, da ti po možnosti preprečijo izdajanje obrtnic takim ljudem. Če ni drugega razloga, naj se to doseže vsaj z motivacijo, da v našem mestu ni krajevne potrebe.

Velika škoda, pa ne le za tukajšnje trgovstvo, ampak tudi za mestne finance je, da se dovoljujejo v Mariboru ustanovitve raznih podružnic od podjetij, ki imajo svoje centrale v drugih mestih. Take podružnice dobivajo naravnost vse potrebščine iz central, ter nima od njih nobenega zasluga niti trgovec, še manj pa obrtnik. A tudi občina, kulturna in dobrodelna društva, so prikrajšana, ker te podružnice ne dajejo niti primeroma toliko za kulturne in narodne namene, ko trgovci. To pač mora potrditi vsako društvo.

Maribor kot obmejno mesto, ki nima pravega zaledja, mora stremeti za tem, da dvigne svoj trgovski promet s tujskim prometom. Samo tujski promet bi mogel Mariboru ko njegovi trgovini dati novih zaslužkov. Zato je treba podvzeti vse, da se vizumi že enkrat odpravijo in da dobimo v Maribor obmejni kolodvor. Nujno potrebno je nadalje, da se tudi mesto Maribor pritegne v obmejno cono in da ne bode v njej le okoliške občine. Gospoda, že več let se o teh stvareh razpravlja, a do danes še kljub temu ni prišlo do nikakega zaključka iz razloga, ker se pač vedno najdejo osebe, ki so toliko vplivne, da to preprečijo. Z zadoščenjem pa moram konstatirati, da so v zadnjem času mnogi opustili svoj odpor proti našim zahtevam in da se strinjajo tudi z mojimi nazori. Ali kjer ob pravem času ni edinosti, tam tudi ni uspehov in to smo spoznali pri našem tujskem prometu. Nismo vsi delali složno za njegov napredek, zato smo tudi vsi občutili škodo, ker je tujski promet ostal nezadosten.

Zato ob koncu svojega poročila ponovno apeliram na vse, naj se v bodoče opusti vsako medsebojno kritikovanje ter nepotrebno sumničanje in naj se smatra vsak v trenutku, ko je obvezan, da je član našega združenja, le kot dobrodošel trgovski tovariš ne pa kot sovražnik. Naj se opusti že enkrat razločevanje med malim in velikim. Že iz socialnega ozira smo dolžni to storiti, kajti če si ne pomagamo sami, nam tudi nihče drug ne bo pomagal. Edino v slogi je moč, in zato izpopolnimo naše pričetno delo, ki je bilo vendar tako težko, ter dovedimo naš stan zopet do istega ugleda in blagostanje kakor ga je imel nekdanj. (Odobranje.)

Nato je podal

tajniško poročilo

o delovanju združenja v preteklem poslovnem letu tajnik Zidanšek.

Iz njegovega poročila posnemamo:

Delovanje združenja je bilo živahno, o čemer tudi priča naraslo število prejetih in odposlanih dopisov. Zlasti mnogo pažnje je posvetilo Združenje pobijanju nelegalnega krošnjarstva. Znatno zboljšanje glede krošnjarstva je nastalo vsled znane okrožnice banske uprave in poveljnika orožniškega polka. Največ zaslug, da sta bili izdani ti okrožnici, ima Zbornica za TOI. Posebno je združenje zasledovalo krošnjarje z manufakturnim blagom. 58 teh krošnjarjev je bilo kaznovanih in ker so postala mariborska tla krošnjarjem prevročja, je Maribor danes od njih skoraj očiščen.

Važen uspeh je bil dosežen tudi glede nabavljajnih zadrug. Davčnih olajšav in privilegijev ne bodo več deležne zadruge, ki poslujejo z nečlani, prodajajo alkoholne pijače ali luksuzno blago. Da je bila ta omejitev privilegijev nabavljajnih zadrug dosežena, je zlasti zasloga trgovskih združenj. Tajnik se je nadalje spominjal dela združenja ter stanovskih organizacij za omiljenje novih davčnih predlogov in se pri tem s toplim priznanjem spominjal zaslug posl. Mohoriča, da so bila dosežena znatna omiljenja.

Združenje je priredilo tudi več diskusijskih večerov o aktualnih gospodarskih vprašanjih. Med drugimi sta predavala tudi zbornični tajnik dr. Pless in zbornični konzulent Žagar. Želeti pa je, da bi bil obisk pri predavanjih in diskusijskih večerih še boljši. O novi davčni politiki je poročal na enem diskusijskih večerov tudi posl. Krejčič. Posebno se je na diskusijskih večerih obravnavala obrestna politika Narodne banke ter o nelikvidnosti naših denarnih zavodov. S priznanjem se spominja tajnik Zidanšek zaslug predsednika Zbornice Jelačina, ki je kot bivši član uprave Narodne banke vedno z verno branil interese naših denarnih zavodov. Pa tudi cela vrsta drugih gospodarskih vprašanj, ki so se obravnavala na konferencah in anketah Zbornice, so bila predmet diskusijskih večerov.

Nato je poročal o Novakovi ustanovi, ki je namenjena za obubožane trgovce. V stanovanjski hiši te ustanove stanujejo nekateri bivši trgovci brezplačno, nekateri pa plačujejo najemnino. Z zahvalo omenja tajnik, da je občina črtala vse davščine od teh najemnin, davkarija pa je zahtevala davke le od plačujočih strank. Zahvaljuje se tudi raznim tvrdkam, ki so izvršile potrebna popravila v hiši brezplačno ali le za nizko ceno.

Nato je podal tajnik Zidanšek statistiko mariborskega trgovstva. Združenje šteje 590 članov in sicer 538 trgovcev, 34 trgovskih družb in zadrug ter 18 družabnih tvrdk. Vse te tvrdke zaposlujejo 694 pomožnih oseb, od katerih je 364 pomočnikov, 122 vajencev in 206 pisarniškega osebja. Število članstva je lani padlo za 26. Novozdanih obrtnih listov je bilo 46, črtanih pa je 391 podjetij. Nameščenecv je bilo lani prijavljenih 101, odjavljenih pa 126, vajencev je bilo sprejetih 65, odjavljenih 19, oproščenih pa 37. Trgovstvo nadaljevalo šolo je obiskovalo 77 učenk in učencev. Po soglasnem sprejemu tajniškega poročila je bilo soglasno sprejeto tudi blagajniško poročilo in proračun, ki ju je podal tajnik Zidanšek. Upravnih dohodkov je imelo združenje 98.444 Din, izdatkov pa 96.614 Din, raznih podpor pa je izplačalo združenja za 13.165 Din. Premoženje društva znaša 720.646 Din.

V nadzorništvo poroča nato g. Ferdo Pinter. Predlaga odboru razrešnico, graja pa, da so se sprejemale v plačilo stanovanjske najemnine tudi hranilne knjižice.

Nato se je prešlo na volitve. Še pred prekinjenjem občnega zbora zaradi dogovora glede kandidatske liste je načelnik Vilko Weixl v krajšem govoru omenil, da morebitne zopetne volitve ne bi mogel sprejeti. Z majhnim presledkom 6 mesecev je bil skozi 15 let predsednik združenja. Prevzel je predsedniško mesto v najtežjih časih, ko je vladal popolen kaos. Danes pa se poslavlja od združenja, ko je vse urejeno in zato odhaja z vedrim čelom. Zahvaljuje se za zaupanje, ki ga je užival vseh dolgih petnajst let in prosi, da si izvolijo člani delovni odbor, ki bo mogel Združenju priboriti še večje uspehe.

V krajšem govoru se nato spominja zaslug načelnika Weixla g. Ferda Pintera in naglašja, da ni nihče osebno proti gosp. Weixlu. Želi le, da bi bil novi odbor še agilnejši, ker so tudi naloge trgovstva vsled krize mnogo večje.

Pri volitvah je bilo predlaganih več list, od katerih so se nekatere le malenkostno razlikovale. Mnogo težav pri sestavi končne liste je bilo zlasti vsled tega, ker je hotela biti vsaka panoga zastopana v odboru in je bilo več panog prijavljenih ko pa prostih odborniških mest. Pojavila so se tudi razna nesoglasja radi načina volitev. Končno pa je bila

izvoljena ta kandidatna lista:

Upravni odbor: (12 članov, 5 namest.) Anderle Zdravko, Jančič Karl, Kovačič Ivan, Lah Jakob, Mejovšek Branko, Oset Miloš, Lovrec Ferdo, Preac Janko, Pinter Ferdo, Saks Hinko, Rosina Drago, Weiler Franc.

Kot namestniki pa: Kramberger, Paš, Sluga, Prešeren in Viel.

V nadzorstveni odbor kot člani: Gustinčič, Perhavec Jakob, Roglič Drago, Skrabl

Feliks, kot namestnika pa: Kravos Ivan in Jaš N.

V častni odbor: Berdajs M., Macun Anton, Saks Hinko, Jančič Karl, Viel Adalbert, kot namestnika pa: Mejovšek Branko in Weiler Franjo.

V šolski odbor (3 člani, 2 namestnika): Lah Jakob, Lenard Rado, Mejovšek Branko, kot namestnika pa: Majer Franjo in Novak Albin.

Kot delegati k pomočniškim zborovanjem so bili izvoljeni: Oset Miloš, Pinter Ferdo, Lah Jakob in Lavrec Ferdo.

Kot delegati k skupščinam Zveze pa: Anderle Zdravko, Preac Janko, Oset Miloš, Pinter Ferdo, Jančič Karl in Rosina Drago, kot namestniki pa: Lah Jakob, Povh Rudolf, Mejovšek Branko, Saks Hinko, Paš Anton in Božiček.

Kuratorij Simon Novakove ustanove: Prešeren N., Oset Miloš, Pinter Ferdo, Tičar Slavko in Rosina Drago; kot namestnika pa: Roglič Drago in Zlahtič Avgust.

Samostojni predlogi uprave.

Soglasno in z odobranjem so bili nato sprejeti ti predlogi uprave:

1. Odpravi naj se 1. razred trgovsko nadaljevalne šole; gojenci naj se sprejemajo takoj v 2. razred, imeti pa morajo najmanj 3 razrede meščanske šole.

2. V Mariboru naj se ustanovi trgovsko razsodišče.

3. Odpravljajo naj se karteli, ker ti diktirajo cene, ki niso v skladu s produktivnimi stroški. Naprošata se Zbornica za TOI in Zveza trg. združenj, da storita v ta namen potrebne korake.

4. Poštno carinske deklaracije so nečitljive in tako komplicirane, da ovirajo nemoteno poslovanje. V bodoče naj trgovci vse nečitljive deklaracije odklonijo.

5. Zniža naj se cena električnega toka za izlozbe in trgovske lokale na isto višino, ki velja za ceno toka za razsvetljavo stanovanj, to je na 3 Din za kilovatno uro.

6. Telefonske pristojbine v Mariboru so previsoke, ker so enake onim v vlemestih. Ali naj se Maribor uvrsti v višji draginski razred ali pa naj se znižajo tudi telefonske pristojbine. Uvede naj se plačilo telefonskih pristojbin z ozirom na število telefonskih pogovorov.

7. Z 20. aprilom postane po novem taksem zakonu obvezna dolžnost za vsakega trgovca, da kolkuje račune za blago v vrednosti od 20 do 100 Din s kolkom 50 par, za blago v vrednosti nad 100 Din pa s kolkom 1 Din. Izdajanje računov je obvezno in je določena 50kratna kazen. Obenem pa se povrne onemu, ki zbere 100 taksnih računov, ena četrtina plačanih kolkov. Ta obremenitev je visoka in znaša pri letnem prometu od 300 do 400 tisoč približno 15 do 20 tisoč Din za detajlnega trgovca. Zlasti nekateri trgovci (posebno spekeristi) tega davka ne bi zmogli. Zato predlaga uprava, da je vsak trgovec obvezan, da vračuna ta davek strankam. Po daljši debati je bil ta predlog tudi sprejet.

8. Prodaja kolobarjev po mestu naj se okoličanom prepove.

9. Sprejme se tudi samostojni predlog trg. Macuna, da se dovoli potreben kredit za pobijanje krošnjarstva in obiskovanja strank po tujih potnikih.

Soglasno je bila nato podaljšana najemninska pogodba gosp. Vilku Weixlu v hiši združenja za 3 leta. Končno je bil sprejet še predlog glede podpiranja brezposelnih pomočnikov. Združenje dovoli v ta namen 10.000 Din, ki pa naj jih med potrebne brezposelne pomočnike razdeljuje pomočniški zbor.

Pred zaključkom občnega zbora se je oglašil k besedi gosp. Ferdo Pinter in se v toplih besedah spominjal zaslug načelnika Weixla za mariborsko trgovstvo in za napredek našega gospodarstva. Z glasnim odobranjem je sprejel zbor te besede.

Občni zbor je bil nato zaključen. Kljub raznim kandidatskim listam je ostala solidarnost mariborskega trgovstva ohranjena in kakor doslej bo tudi v bodoče mariborsko trgovstvo složno in s požrtvovalnostjo delovalo za napredek trgovstva in za gospodarski razmah Maribora.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 7. aprila objavlja med drugim: Pravilnik o voznih ugodnostih na državnih železnicah za društva Rdečega križa — Ratifikacije nekaterih mednarodnih pogodb po tujih državah — Odločbo o obrestni meri pri zadružnih zvezah, včlanjenih v Glav. zadr. zvezi in pri njihovih zadrugah — Objave banske uprave o pobiranju obč. trošarin — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Denarstvo

POSTNA HRANILNICA V MARCU

Hranilne vloge v Poštni hranilnici narasčajo še naprej. V marcu so narasle hranilne vloge za 17 milijonov Din na 628.7 milijonov; število vlagateljev pa za 4.894 na 280.655. V prvih treh letošnjih mesecih so narasle hranilne vloge za 64.6 milijonov Din. Novih čekovnih računov je bilo odprtih 82 in je njih skupno število naraslo koncem marca na 23.770. Vloge v čekovnem računu pa so padle od 1.078.9 na 996.3 milijonov Din.

DIVIDENDE NAJVAŽNEJŠIH EMISIJSKIH BANK

V zadnjih treh letih so izplačale posamezne emisijske banke te dividende:

	1933.	1932.	1931.
Avstrija	6	6	6
Belgija	8	8	11.25
Grška	8	8	8
Anglija		6	
Italija		10	10
Madjarska	8	9	12
Nemčija	12	12	12
Poljska	8	8	12
Rumunija (bruttodiv.)	12	12	14
Francija	20	20	38.5
Češkoslovaška	6.2	7.1	6.9
Švica	6	6	6
Španija	27	26	—

*

Po izkazu Italijanske banke z dne 31. marca je padla njena zaloga (vse številke v milijonih lir) od 7.104.8 na 6.874.3; devize, ki spadajo v podlogo, pa od 83.3 na 43.9. Obtok bankovcev pa se je povečal od 12.800 na 12.962 milijonov lir.

Agencija Havas uradno demantira vse vesti o razvrednotenju francoskega franka. Francoska vlada je trdno odločena, da ohrani stabilnost francoske valute.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini trgovke Agreš Alojzije v Hrastniku. Konkurni komisar dr. Pernat, upravnik mase odvetnik dr. Drnovšek. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Laškem dne 16. aprila ob 9. Oglasitveni rok do 14. maja, ugotovitveni narok dne 28. maja ob 9.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini mizarja Sajko Antona v Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Kovča, poravnalni upravitelj odvetnik Ravnikar. Narok za sklepanje poravnave pri mariborskem sodišču dne 7. maja ob 9. Rok za oglasitev do 2. maja. Poravnalna ponudba: 50%.

*

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 31. marca 1934. sledečo statistiko (številke v oklepajih se nanašajo na isto dobo preteklega leta):

1. **Otvorjeni konkurzi:** v Dravski banovini 2 (5), Savski 5 (6), Vrbaski — (1), Primorski 3 (2), Drinski 1 (4), Zetski 1 (1), Dunavski 2 (7), Moravski — (3), Vardarski 2 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 4 (2).

2. **Otvorjene prisilne poravnave izven konkursa:** v Dravski banovini 12 (6), Savski 11 (4), Vrbaski 1 (3), Primorski 5 (—), Drinski 8 (2), Zetski 3 (2), Dunavski 7 (2), Moravski — (1), Vardarski 1 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (1).

3. **Otvorjena posredovalna postopanja:** v vseh banovinah nobenega.

4. **Odpravljeni konkurzi:** v Dravski banovini 3 (12), Savski 10 (3), Vrbaski 2 (—), Primorski 1 (1), Drinski 3 (2), Zetski 1 (1), Dunavski 13 (8), Moravski 9 (5), Vardarski 2 (4), Beograd, Zemun, Pančevo 3 (3).

5. **Odpravljene prisilne poravnave izven konkursa:** v Dravski banovini 6 (21), Savski 2 (21), Vrbaski 3 (7), Primorski — (8), Drinski — (10), Zetski — (3), Dunavski 6 (7), Moravski — (2), Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (3).

Zasavska cesta je neodložljiva nužnost

Akcija za zgraditev zasavske ceste se nadaljuje s hvalevredno doslednostjo ter so zato tudi že doseženi pozitivni uspehi. Tako treba zlasti naglasiti enodušno voljo vseh odločujočih činiteljev v Dravski banovini, da se ta cesta zgradi! To enodušnost je močno poudaril sobotni litijski sešatek, katerega so se udeležili senatorji in poslanci, zastopniki banovine in vseh zainteresiranih občin ter tudi drugi interesi. Nobenega dvoma ni, da bo ta odločna volja vsega prebivalstva, da se zasavska cesta zgradi, imela tudi pozitiven učinek. Sobotni sešatek pa je nadalje tudi dokazal, da je akcija za zgraditev zasavske ceste že dosegla konkretne uspehe. Načrte za cesto je izdelal inž. Pavlin do podrobnosti, prijave pa so se tudi že solidne in zanesljive domače tvrdke, ki so pripravljene tudi kreditirati gradnjo ceste. Zato je upati, da bo tudi država storila vse potrebno, da se ta cesta prične čim prej graditi. To tem bolj, ker je zasavska cesta tudi v državnem interesu, saj bo glavna zveza med dvema banovinama in vrhu tega

cesta, ki bo vezala zapadne dele države s prestolnico. V celoti se zato treba pridružiti izvajanjem ljubljanskega župana dr. Puca, ki je na sobotnem sestanku odločno nastopil proti nemogočemu mnenju, da je zasavska cesta le zadeva Dravske banovine. Upravičeno je tudi naglasiti, da imajo naši kraji, ki vseh 15 povojnih let niso dobili iz državnih sredstev niti ene večje zgradbe, vso pravico, da se jim tudi z državno podporo omogoči zgraditev zasavske ceste, ki je tudi izredne strategične važnosti. Tem bolj pa mora država pomagati pri graditvi zasavske ceste, ker bi se z gradnjo ceste pomagalo zasavskemu prebivalstvu, zlasti onemu v rudarskih revirjih, ki vsled brezposelnosti živi že v obupni bedi. Kadar je beda ljudi tako velika, da je deca tako obnemogla, da omedleva med poukom, tedaj je dolžnost države, da priskoči na pomoč. Že samo zaradi tega socialnega momenta je zato gradba zasavske ceste neodložljiva in državna pomoč kategorična nužnost.

Iz novega banovinskega proračuna

Oddelek za trgovino, obrt in industrijo predvideva te stvarne izdatke:

Državni osrednji zavod za ženski domači obrt ter njegove strokovne šole in tečaje 10.000— Din.

Tehnična srednja šola 160.000— Din.

Umetno-obrtna šola 6.700— Din.

Državna trgovinska akademija: 264.000 dinarjev (med tem 100.000 Din kot prispevek za odplačilo dolga za zgradbo Trg. akademije in 36.000 Din za najemnino).

Drž. dvorazredna trg. šola 79.4000— dinarjev.

Drž. tekstilna šola v Kranju 84.000— dinarjev.

Pletarske šole 23.500— Din.

Obrtno nadaljevalne šole 350.000— dinarjev.

Pospeševanje obrta in trgovine:

a) tečaji, izložbe, material za strokovni pouk itd. 40.000— Din;

b) pospeševanje obrta in domače industrije 130.000— Din;

c) podpore za pospeševanje domačega obrta 10.000— Din;

č) prispevek za obrtne in druge gospodarske razstave 10.000— Din.

Podpore za pospeševanje tujkega prometa vobče:

a) podpore tujsko prometnim zvezam 90.000— Din;

b) podpore turističnim društvom in za povzdigo tujkega prometa vobče 70.000— dinarjev;

c) pomoč za gradnjo in ureditev planinskih koč in domov 25.000— Din;

č) pomoč za zgradbo tujkega prometnih naprav in ustanov 20.000— Din;

d) za izdajo propagandnih knjig in tujkega prometna propaganda 15.000— Din;

e) prispevek za vzdrževanje markacij in potnih znakov 10.000— Din.

Pospeševanje hotelirstva in gostilničarstva 20.000—.

Za nadzorstvo hotelov in gostiln 10.000 dinarjev.

Nabava strokovne literature 500— Din.

Nabava propagandnih filmov Dravske banovine 10.000— Din.

Podpore za vse državne in mednarodne prireditve v Dravski banovini 30.000— dinarjev.

Tujkega prometna statistika in razni drugi stroški 2.000— Din.

Podpora za vzdrževanje stalne tujkega prometne razstave in podpora za potujočo higijensko razstavo 20.000— Din.

Za rudarsko šolstvo 50.000— Din.

Adria prašek je boljši

Žalostna kronika

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je objavilo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkursa za čas od 21. do 31. marca 1934.

A. Otvorjeni konkurzi:

Beograd, Zemun, Pančevo: Davić Hajim Henrik, trg., Beograd, Cara Uroša 32; Gečević Karlo, vrvar, Pančevo.

B. Razglašene prisilne poravnave:

Savska banovina: Borić Franjo, Crikvenica; Iroš Stjepan, Zagreb, Ilica 41a; Miškić Ivan, Zagreb, Medveščak 2.

Primorska banovina: Bettiza M. i sin, Split.

Drinska banovina: Čojo Mahmut, elektroinštalater, Sarajevo; Jovanović Jovanka, soproga graverja, Sremska Mitrovica; Jovanović Milorad, graver, Sremska Mitrovica.

Zetska banovina: Školny Rudolf, češka steklarna, Dubrovnik; Šotra J. Danilo, trg. z mešanim blagom, Pješevac, srez Stolac; Štambuk Benjamin, Dubrovnik.

Dunavska banovina: Komloš Henrik, posestnik, Stari Bečej; Kostić Milivoj, kle-

par, Smederevo; Topalović Petar M., Sombor.

C. Končana konkurzna postopanja.

Savska banovina: Bevk Dragutin, trg., Mrkopalj; Falk Miroslav, lastnik avtobusnega podjetja, Zagreb; Hahn Štefica, trg. s kratkim in pletenim blagom, Zagreb; Podbraški Avgust in zapuščina pok. Slavka Podbraški, Zagreb.

Drinska banovina: Radojičić Vojin, bivši trgovec, Čačak; Tauš Bajuhard, agentura in komisija, Sarajevo.

Dunavska banovina: Antolović Hans, trg., Vrdnik; Ivaško Tomo, Ivaško Djordje in Ivaško Aleksandra, poljedelci, Vladi-mirovac; Jovanović Milan, opankar, Bela Palanka; Kapetanović Paun, trg. s čevlji, Gor. Milanovac; Kessler Petar, Apatin; Mancel Mihajlo, bivši trg., Subotica; Mrdjanov Mladen, Ada.

Vardarska banovina: Pantić Svetozar, trg., Priština; Tomić Stojan, Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Danilović Mihajlo, kavarnar, Beograd; Stopić Borivoj, trg. z usnjem, Beograd, Deligradska ul. 1.

D. Potrjene prisilne poravnave.

Savska banovina: Vajda Cecilija, Virovitica.

Dunavska banovina: Brankov Stanko, gradbenik, Vršac; Pajić Stevan, trgovec, Beodra; Pantelić Branko, trg., Vršac.

Opomba: Vsi podrobnejši podatki pri tajništvu društva.

* Podatke iz Dravske banovine smo izpustili, ker jih objavljamo sproti.

Ljubljanska borza

Lesno tržišče

Tendence nespremenjeno mlačna.

Zaključeno je bilo v tem tednu 7 vagonov smrekovih desk. Povpraševanja so še nadalje živahna, osobito po tramih dimenzije 13/16 do 24/29.

Povpraševanja:

Več vagonov tramov, 13/16—24/29, od 4—12 m dolžine, franko vagon italijanska meja.

Večje količino tramov, monte, »uso Trieste«.

Več vagonov hrastovih podnic.

Večje količino bukovih »pacconov«.

Več vagonov tavolek, 4 mm, 2-25 m, širina 9/10', franko vagon ev. Sušak.

Bukovi testoni, originalna partija, feo vagon Sušak.

Borove deske, I., II., 18, 24, 28, 48 in 58 mm debeline, 4 m dolžine, 1 vagon.

Več vagonov neobrobjenih bukovih plohov, I., II., III., monte, suhih.

1 vagon smrekovih, jelovih desk, IIIa., širina 16 cm naprej, debelina 18 mm, dolžina 4 m. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

1 vagon bukovih neobrobjenih, neparjenih plohov, I., II., III., monte, suhih, 2 m dolžine naprej, debelina 50—100 mm, širina 16/17 cm naprej. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

1 vagon bukovih neobrobjenih, neparjenih plohov, Ia./IIa., suha roba, dolžina 2 m naprej, 30, 40 in 50 mm debeline. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

Podmere in deske, IIIa. debeline 12, 18, 24 mm. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

Bukovi plohi, I., II., III., monte, neobrobjeno blago, debelina 58 mm. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

Javorovi neobrobjeni plohi v običajnih merah, upoštevati samo beli javor.

1 vagon orehovih neobrobjenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.

Deske smreka-jelka, III., 18 mm, deske smreka-jelka, III., 38 mm, podmera 28 mm.

Bukovi plohi, neobrobjeni, surovi, monte, 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33 in 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukovi hlodi, I.

Madrieri: 150 m³.

Foderine, 100 m³, I., II., 4 m dolžine.

Smreka (komisijska), 40 m³, I., II.

Smreka-jelka, III., 4 m dolžine, 18—48 mm debeline; podmera, III., 4 m dolžine, 28 mm debeline; kratice, 150 do 350 m dolžine, 13, 18, 24 mm debeline; morali, 4 m dolžine, 350×7, 8×8, 4×4 cm.

3 vagoni orehovih plohov, I., II., suhih, od 27 do 100 mm (120 mm) debeline.

Orehovi surovi, neobrobjeni plohi, osušeno blago, 40—100, od 18 cm širine naprej.

Več vagonov desk, III., smreka, jelka, 12, 18, 24, 28, 48 mm; kratice in podmera.

Ponudbe:

1 vagon hrastovih doz, 63 cm dolžine, 4 do 4½ cm debeline in razne širine (prikladne za sodčke od piva).

Več vagonov I. orehovega lesa.

1 vagon I. jesenovih in lipovih hlobov.

1 vagon I. javorja od 2 m dolžine naprej.

Kolobarji za kurjavo, 20/50.

BOLJŠA ZAPOSLENOST DELAVSTVA V MARCU

Po podatkih OUZD v Ljubljani se je v marcu povečalo povprečno število zavarovanega delavstva od 70.822 na 74.106, to je za 3284. Lani se je v tem času povečalo število delavstva le za 2193. V primeri z lanskim letom je letos zavarovanega delavstva za 3312 več, v primeri z l. 1932. pa za 1025. Ni pa še doseženo število zavarovanega delavstva v l. 1931.

Povprečna zavarovana delavska mezda se je v marcu znižala za 0.40 in znaša le še 22.64 Din. Skupna dnevna zavarovana mezda je vsled večjega števila delavstva narasla na 1.658.000 Din, za 47.000 Din več ko lani.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Po svetu

Koroška deželna slovenska poslanca dr. Petek in Stare sta prispela na Dunaj, da razložita kancelarju Dollfussu težnje in zahteve koroških Slovencev. Kancelar Dollfuss pa poslancev ni hotel sprejeti, ker da smejo koroški Slovenci izraziti svoje želje le z dovoljenjem koroškega dež. glavarja generala Hülgertha. Koroški Slovenci torej niti nimajo te pravice, da bi povedali svoje želje.

Titulescu se je na poti v Pariz ustavil v Beogradu, kjer je imel daljšo konferenco z zunanjim ministrom Jevtićem.

Vesti o demisiji rumunske vlade se oficialno demantirajo. Vesti so nastale vsled mile sodbje v procesu proti atentatorjem na Duco, ker ta mila sodba dokazuje, da imajo rumunski fašisti tudi na vodilnih mestih močne zaščitnike. Znano je, da je zlasti Titulescu, o čegar demisiji se zlasti govori, zahteval oster nastop proti fašistični železni gardi.

Tatarescu je po madjarskih vesteh ponovno ponudil demisijo vlade, ki je pa kralj Karol ni sprejel. Madjarski listi napovedujejo dalje, da bo rumunski parlament razpuščen in da bo volitve izvedla volivna vlada, ki se bo opirala na železno gardo.

Vsled francoskega posredovanja se je češkoslovaško-poljska napetost v zadnjem času znatno omilila.

Predsednik Doumergue je sprejel deputacijo bojnikov in apeliral na njih patriotizem, da tudi bojniki pristanejo na potrebne redukcije invalidskih podpor. Kakor se zatrjuje je bil Doumergueov apel uspešen in bodo bojniki tudi v tej točki podpirali Doumergueovo vlado.

Fašistični tisk razpravlja o možnosti, da bi Francija in države Male antante opustile svoj odpor proti priključitvi Avstrije k Nemčiji ter s tem popolnoma onemogočile italijanske načrte glede Podonavja.

Francoski zun. minister Barthou obišče po berlinskih informacijah na svojem potovanju tudi Berlin.

Belgijski zunanji minister je objavil članek, v katerem zahteva, da se prizna Belgiji in Nizozemski popolna nevtralnost za več desetletij.

Sovjetska Rusija zahteva kot pogoj za svoj vstop v Društvo narodov med drugim tudi jamstvo Društva narodov za nedotakljivost ruskih mej. Sovjetska Rusija pa bi v tem primeru tudi jamčila za ohranitev sedanjega stanja v Evropi.

Nasprotje med hitlerjevci in katoliškim episkopatom postaja vedno večje in kulturni boj je že skoraj neizogiben. Glavni organ hitlerjevcev grozi z najtežjim preganjanjem, če se ne bi nehal odpor katolikov proti nar. socialističnemu režimu.

Letošnji nemški katoliški kongres je vsled vedno večjega nasprotja med hitlerjevci in katoliki odpovedan.

Komunistični voditelj Torgler, ki je bil obtožen požiga nemškega parlamenta, je baje zaprosil za sprejem v narodno socialistično stranko.

Člani narodno socialistične stranke ne morejo biti več bivši prostozidarji, pa tudi ne člani katoliške akcije, kakor je izjavil predsednik vrhovnega strankinega razsodišča dr. Buch.

Hitlerjevci se nasilno odvedli češkoslovaškega oficirja Kirinoviča, ki je bil blizu meje. Češkoslovaška vlada je odločno protestirala proti tej nasilnosti nar. socialistov ter zahtevala takojšnjo izpustitev oficirja in strogo kaznovanje krivcev.

Švedski zunanji minister pride v kratkem v Kovno, kjer bo posredoval med poljsko in litvansko vlado, da se ustanovi blok baltičkih držav, kateremu bi pripadale tudi Poljska in Švedska.

Karibijski blok ustanove srednje ameriške države Guatemala, San Salvador, Honduras, Nicaragua in Costarica. Vse te države sklenejo tudi carinsko unijo ter znižajo svoje vojske. Po vsej verjetnosti vpelejo te države tudi isti denarni sistem in enako državljansko pravo.

Avstrijski soc. demokrati vodijo še vedno gerilsko vojno proti hajmverovcem. Tako je bilo pri nekem spopadu ob avstrijski meji ranjenih 20 hajmverovcev. Ti napadi so vzrok, da ni avstrijska vlada za veliko noč razglasila amnestije zaprtih soc. demokratov.

Gandi je pozval vse svoje pristaše, da popolnoma opuste pasivni odpor proti Angliji.

Mošterski izpiti

Navodila

glede prijav k izpitom o občni izobrazbi in znanju,

ki so potrebni za pripustitev k izpitu za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre.

Prijave za pripustitev k izpitu morajo prosilci pismeno vložiti do 20. aprila 1934 pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ul. 10, ki bo z rešitvijo obenem tudi odredila kje in kdaj bo kandidat delal izpit. Prijave je treba kolkovati s 5 Din ter priložiti za rešitev prošnje kolek za 20 Din, za spričevalo pa kolek za 20 Din in kolek za 10 Din. Izpitno takso v znesku Din 300.— je poslata po pošti.

V prijavi je navesti točen naslov, iz katere stroke namerava kandidat delati izpit, kje je delal, odnosno bival zadnjih šest mesecev ter ji priložiti:

1. kratek svojerodno na posebnem listu napisan opis strokovne zaposlitve do izpita (učna, pomočniška doba);
 2. krstni (rojstni) list;
 3. da se je učil svojega obrta najmanj tri leta in praktično delal v svoji stroki vsaj že štiri leta (delavska knjižica);
 4. potrdilo, da je plačal pri Zbornici zgoraj označeno izpitno takso (potrdilo zborniške blagajne, odnosno poštini odrezek, če je bila taksa poslana po pošti).
- Ti izpiti se bodo vršili 11. in 12. maja 1934.

Adria prašek je boljši

Navodila

glede prijav k izpitom za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre

Prijave za pripustitev k izpitu morajo prosilci pismeno vložiti do 16. aprila 1934 pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ul. 10, ki bo z rešitvijo obenem tudi odredila kje in kdaj bo kandidat delal izpit. Prijave je treba kolkovati s 5 Din ter priložiti za rešitev prošnje kolek za 20 Din, za spričevalo pa kolek za 20 Din in kolek za 10 Din. Izpitno takso v znesku Din 450.— je poslata po pošti.

V prijavi je navesti točen naslov, iz katere stroke namerava kandidat delati izpit, kje je delal, odnosno bival zadnjih 3 mesecev, ali je izpit že in sicer kdaj in kje opravljal ali ponavljal. Vlogi je treba priložiti:

1. kratek svojerodno na posebnem listu napisan opis strokovne zaposlitve do izpita (učna, pomočniška doba);
2. krstni (rojstni) list;
3. dokazila, da je:
 - a) ali v svojem obrtu praktično delal najmanj štiri leta, potem, ko je uspešno dovršil srednjo tehnično ali njej enako drugo šolo,
 - b) ali v svoji stroki ali kot gradbeno-tehnični risar v poslovalnicah graditeljev, inženjerjev ali arhitektov delal najmanj 5 let praktično potem ko je z uspehom opravil predpisani zaključni izpit iz svoje stroke na šoli za gradbene poslovodje (polirje), pripojeni srednji tehnični šoli ali na drugi državni strokovni šoli z enako učno osnovo,
 - c) ali se je učil svojega obrta najmanj tri leta in praktično delal v svoji stroki najmanj 6 let (delavska knjižica), ter pri posebnem izpitu dokazal občno izobrazbo in znanje.

Kandidati, ki se prijavijo za opravljanje izpita, a nimajo listin, navedenih pod 3., smejo dokazati čas o svoji zaposlitvi s kakršnimkoli drugim verodostojnim dokazilom.

4. izpričevala o posebnem obisku strokovnih učnih zavodov;

5. potrdilo, da je plačal pri Zbornici zgoraj označeno izpitno takso (potrdilo zborniške blagajne, odnosno poštini odrezek, če je bila taksa poslana po pošti).

Pismeni izpit (klavzurna naloga) se prične dne 1. maja 1934 ter traja pet dni. Pri izdelovanju naloge sme uporabljati kandidati vse knjige, ki vsebujejo samo formule, dalje gradbeni zakon in osnutek gradbenega pravilnika.

Usni izpit bo po opravljenem pismenem izpitu.

Dobava-prodaja

Direkcija drž. železnice, strojni oddelek v Ljubljani sprejema do 14. aprila ponudbe o dobavi 2000 šamotnih opek. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija drž. železarnice Vreš sprejema do 18. aprila ponudbe o dobavi strujomerov, 500 rudarskih želez, 100 grafitnih elektrod, 200 grafitnih vijakov, 100 kg kita, 2000 kg feromangana in 200 m konopnenih lanenih cevi.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 19. aprila ponudbe o dobavi 650 stekel za okna, 50 ščetk za Siemensove motorje, 300 kg brodarških verig, 40.000 strojnih opek in 4500 metrov žice.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 19. aprila ponudbe o dobavi električnega materiala.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 19. aprila ponudbe o dobavi 100 rudarskih žag; do 26. aprila po o dobavi 1000 pil za žage.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Pri Komandi pomorskega arsenala Tivat bodo te ofertne licitacije: dne 16. aprila za dobavo 50.000 kosov zidne opeke, 100 ton negašenega apna, 500 ton portland-cementa in 250 kv. metrov cementnih plošč; dne 24. aprila za dobavo 10.000 ton domačega premoga; dne 7. maja pa za dobavo 350 ton avijonskega bencina in 30 ton bencola.

Dobava drv. Dne 11. aprila se sklepa pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustmena pogodba za dobavo 760 kub. metrov drv, dne 14. aprila pa pri Komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu za dobavo ca. 7500 kub. metrov drv. (Oglašja sta na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

Dne 18. aprila bo pri skladišču 1. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 2000 kg bencina, 400 kg petroleja, 200 kg olja za sesalke, 500 kg olja za mazanje, 200 kg tovarne masti itd. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dne 18. aprila bo pri Direkciji drž. železnice v Zagrebu ofertna licitacija za dobavo 305 m³ mehkega lesa. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Instalacija centralne kurjave, kanalizacija itd. v novi zgradbi Javne borze dela v Splitu se odda na licitaciji dne 18. aprila pri Javni borzi dela v Splitu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji, načrti in proračun pa pri istem uradu.)

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. škroli in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

OBČNI ZBORI

Splošno vzajemno podporno in kreditno društvo, r. z. z o. z. v Mariboru ima izredni občni zbor dne 14. aprila v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Na dnevnem redu je tudi predlog za likvidacijo zadruga in volitev treh likvidatorjev.

RAZNO

Pri ministru za zunanje zadeve je bil v konzularno-gospodarskem odseku ustanovljen poseben odbor za gospodarska, finančna in socialna vprašanja. Naloga odbora je proučitev vseh vprašanj, ki so važna za sklepanje trgovinskih pogodb.

Novi beograjski proračun je znižan za 40 milijonov. Vsled slabih občinskih financ bodo znižane plače mestnih uslužbencev za 3 do 8 odstotkov.

Nemška trgovinska delegacija se je vrnila iz Dubrovnika v Beograd. O poteku pogajanj niso hoteli člani delegacije izjaviti ničesar.

Nočno delo v pekarnah je s 3. aprilom prepovedano na področju Savske banovine.

1. majnik bo proglašen v Avstriji za državni praznik, ker da je tipični dunajski praznik in nima nobenih zvez s političnim praznikom nekdanjih političnih strank.

Novi madjarski proračun izkazuje deficit v višini 66 milijonov pengov. Proračun drž. uprave predvideva 746-6 milijonov dohodkov ter 740-6 milijonov izdatkov, proračun državnih podjetij pa 344 milijonov pengov dohodkov in 404-1 milijonov izdatkov.

Vsled prevelikih davkov na avtomobile je 200.000 ljudi v Angliji odjavilo avtomobile. Država izgubi vsled tega na taksah okoli 1 milijon funtov na leto.

Italijanski finančniki se nameravajo z večjimi kapitali udeležiti v avstrijski težki industriji. Italija bi nato v večji meri uvažala izdelke avstrijske težke industrije na škodo francoske, nemške, belgijske in češkoslovaške težke industrije.

Veliki izgredi brezposelnih so bili v Združenih državah Sev. Amerike. V boju med policijo in demonstranti je bilo mnogo oseb ranjenih.

Italijanski hidroplan je padel na progi med Catanio in Augusto v morje in se popolnoma razbil. Oba pilota sta se pri tem ubila.

V Taffordu na Norveškem se je odrgala velika skalnata stena, nakar so morskimi valovi pljusknili 700 metrov daleč v notranjost in popolnoma razrušili dve vasi. 40 oseb je pri tem utonilo, oziroma bilo ubitih.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 11. aprila: 12.15: Reproduciran operetni venček. 12.45: Poročila. 13: Čas, pesmi iz zvočnih filmov (plošče). 18: Komorna glasba, Radijski kvintet. 18.30: Radijski orkester. 19.00: O verstvih (Fr. Terseglav). 19.30: Radio intervju (Podbevšek-Jakac). 20.00: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani. V odmoru: Čas in poročila.

Četrtek, dne 12. aprila: 12.15: Reproduciran orgelski koncert. 12.45: Poročila. 13: Čas, naši pevski kvarteti (reproduc. koncert). 18: O človeku (dr. Škerlj Božo). 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupel). 19.00: Plošče po željah. 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 20.00: Komorni trio: Ornik Francka, g. Šivic, Menardi Pia. 21: Kuplete poje g. Danilo Bučar. 21.30: Samospeli gđc. Vande Žihel. 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Torek, dne 10. aprila: Zaprt.

Sreda, dne 11. aprila: Konec poti. — Red Sreda.

Četrtek, dne 12. aprila: Bratje Karamazovi. Red Četrtek.

Opera, začetek ob 20.

Torek, dne 10. aprila: Zaprt.

Sreda, dne 11. aprila: Libuša. Premiera. Izven.

Četrtek, dne 12. aprila: Poljska kri. Red C. Petek, dne 13. aprila: Baletni večer članov baleta Narodnega gledališča v Beogradu. — Izven.

Adria prašek je boljši

Štev. 3030/II.

NABAVA

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 25. aprila 1934 licitacijo 1 centrifugalne sesalke s 500 l/min za Prometno upravo v Zabukovci. Pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 6. aprila 1934.